

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори муассисаи таҳсилоти олии байнидавлатӣ
«Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон»,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
_____ А.В. Золотухин
_____ 09 _____ соли 2026

ТАҚРИЗИ

муассисаи пешбар ба диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода дар мавзуи «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991-2021» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)

Диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода дар мавзуи «Вазъи робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991-2021» дар кафедраи таърих ва диншиносии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон иҷро гардида, бо қарори Шурои диссертатсионии 6D-KOA-114 назди Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров барои тақриз ба Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон ҳамчун муассисаи пешбари тақриздиханда ирсол гардида, дар ҷаласаи кафедраи таърихи умумӣ ва ватани (протоколи № 2 аз « 25 » сентябри соли 2026) мавриди муҳокима ва тасвиб қарор гирифт.

Дар муҳокимаи мазкур аъзоёни кафедра, аз ҷумла мудирӣ кафедраи таърихи умумӣ ва ватанӣ, номзади илмҳои таърих, дотсент А.А. Ортиқов, доктори илмҳои таърих, профессор С.Р. Муҳидинов ва дигар омӯзгорони кафедра иштирок намуда, ба матни диссертатсия таҳлили илмӣю методӣ доданд.

Муассисаи пешбар дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби доктори илмҳои таърих, профессор С.Р. Муҳидинов омода гардид, иброз менамояд, ки диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода дар мавзуи мубрам ва камомӯхтаи илми таърихи муосири Тоҷикистон навишта шуда, аҳаммияти баланди назариявӣ ва амалӣ дорад.

1. Мутобиқати мавзуъ ва мухтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Мавзуи диссертатсия ва мундариҷаи он пурра ба шиносномаи ихтисоси илмӣ 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мувофиқат менамояд. Таҳқиқот дар доираи самтҳои афзалиятноки ин ихтисос, аз қабili таърихи рушди фарҳанг, илм ва таҳсилот дар Тоҷикистон ва минтақаҳои он, таърихи ташаккул ва рушди муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, фаъолияти байналмилалӣ онҳо ва нақши онҳо дар рушди илму маорифи миллӣ, инчунин таҳлили ҳамкориҳои байналмилалӣ бо донишгоҳҳо ва ташкилотҳои хориҷӣ анҷом дода шудааст. Мавод ва хулосаҳои диссертатсия дар ҷаҳорҷӯбаи ихтисоси мазкур комилаи ҷойгир мешаванд ва ба бандҳои 3.3, 3.6, 3.7 ва 3.9-и шиносномаи ихтисосӣ ҷавобгӯ мебошанд.

2. Мубрамии мавзуи таҳқиқ. Мубрамияти мавзуи таҳқиқот аз он маншаъ мегирад, ки давраи пасошӯравӣ ва ташаккули давлати соҳибистиклоли Тоҷикистон (солҳои 1991–2021) дар низоми маорифи кишвар бо ислоҳоти куллии сохторӣ, мазмунӣ ва методологӣ ҳамроҳӣ дошт. Дар ин замина, масъалаи ҳамгирии муассисаҳои таҳсилоти олии ба фазои ягонаи ҷаҳонӣ илм ва таълим ба яке аз меҳварҳои афзалиятноки сиёсати давлатӣ табдил ёфт ва он дар санадҳои муҳими стратегӣ, аз ҷумла дар Стратегияи миллии рушди Тоҷикистон то соли 2030 ва Консепсияи миллии маориф инъикоси худро ёфт. Шаҳри Хучанд ҳамчун яке аз марказҳои бонуфузи илмӣ, фарҳангӣ ва таълимии шимоли кишвар дар раванди мазкур нақши хосае дорад, зеро ин шаҳр дорои таърихи қадимии маърифатӣ буда, дар солҳои истиқлол ба яке аз қутбҳои асосии таҳсилоти олии Тоҷикистон табдил ёфтааст.

Бо вучуди ҷамъ шудани таҷрибаи бойи ҳамкорӣ бо барномаҳо ва донишгоҳҳои мухталифи хориҷӣ, аз қабili TEMPUS, ERASMUS+, DAAD, KOICA, USAID, GIZ ва дигар ташаббусҳои байналмилалӣ, то имрӯз ягон таҳқиқоти ҳамҷонибаи илмӣ, ки ба таҳлили системавии заминаҳои таърихӣ, шаклҳои гуногуни ҳамкорӣ, механизмҳои иҷроӣ ва натиҷаҳои робитаҳои байналмилалӣ донишгоҳҳои Хучанд дар тӯли се даҳсола бахшида шуда

бошад, анҷом дода нашудааст. Аксари тадқиқоти мавҷуда ё ба таърихи умумии маориф, ё ба фаъолияти донишгоҳҳо дар сатҳи милливу минтақавӣ равона шудаанд, бе он ки ҷанбаи байналмилалӣ онҳо дар сатҳи маҳаллӣ мавриди омӯзиши ҷудогона қарор гирад.

Таҳқиқоти мазкур ин ҳолигии мавҷударо дар таърихнигории миллӣ пур намуда, бо истифода аз маҷмӯи васеи сарчашмаҳои бойгонӣ, ҳуҷҷатҳои расмӣ, маводи омӯрӣ ва таҳлили муқоисавӣ ба арзёбии амиқи равандҳои ҷаҳонишавии маориф дар сатҳи минтақавӣ пардохтааст. Ҳамзамон, натиҷаҳои он барои тақмили сиёсати давлатӣ дар самти рушди робитаҳои байналмилалӣ, баланд бардоштани рақобатпазирии донишгоҳҳои ватанӣ дар арсаи байналмилалӣ ва беҳтар намудани механизмҳои идоракунии ҳамкорӣҳои хориҷӣ дар низоми таҳсилоти олии кишвар аҳаммияти назаррас доранд.

3. Дарачаи асосноккунии гузоришҳои илмӣ, хулосаю пешниҳодҳо

Хулосаҳо ва пешниҳодҳои илмӣ диссертатсия дар асоси маҷмӯи васеи сарчашмаҳои бозътимод, аз ҷумла санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷҷатҳои бойгонӣ, ҷорӣ донишгоҳҳои Хучанд, маводи омӯрии расмӣ, маълумотномаҳо ва ҳисоботҳои донишгоҳҳо, инчунин таҳлили амиқи асарҳои илмӣ муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ (152 номгӯй) таҳия гардидаанд. Муаллиф бо истифода аз усулҳои муосири таърихшиносӣ – аз қабili усули таърихӣ муқоисавӣ, таърихӣ системавӣ, хронологӣ, таҳлили мундариҷа ва усули омӯрӣ-таҳлилӣ, тавонистааст ба хулосаҳои асоснок ва эътимоднок ноил гардад. Махсусан, таҳлили динамикаи шумораи созишномаҳои байналмилалӣ (аз 2 то 48), афзоиши донишҷӯёни хориҷӣ (аз 44 то 761 нафар) ва иштироки устодон дар барномаҳои тақмили ихтисос дар фосилаи солҳои 1991-2021 боварибахш буда, хулосаҳои муаллифро пурра тасдиқ менамояд. Пешниҳодҳои амалии дар қисмати хулоса пешниҳодгардида низ аз маводи таҳқиқот бармеоянд ва барои тақмили сиёсати давлатӣ дар соҳаи рушди робитаҳои байналмилалӣ саҳми муфид доранд.

4. Навгонии илмӣ таҳқиқ ва саҳеҳии натиҷаҳои гирифташуда

Навгонии илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки бори аввал дар илми таърихи халқи тоҷик робитаҳои байналмилалӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии як шаҳри муайян – Хучанд дар давраи соҳибистиклолии Тоҷикистон ба таври системавӣ ва ҳамаҷониба мавриди омӯзиш қарор гирифтааст. Дар рисола аввалин бор таҳлили муқоисавӣ иштироки донишгоҳҳои Хучанд дар барномаҳои гуногуни байналмилалӣ (TEMPUS, ERASMUS+, DAAD, GIZ, INOCAST ва дигар лоиҳаҳои грантӣ) гузаронида шуда, самаранокии онҳо дар рушди сифати таълим, тақмили ихтисоси омӯзгорон ва ҷалби донишҷӯёни хориҷӣ арзёбӣ гардидааст. Ҳамчунин, бори нахуст нақши сохторҳои маъмуриву идорӣ – шӯъбаҳои робитаҳои байналмилалӣ дар ҳамоҳангсозии ҳамкорӣҳои хориҷӣ ва татбиқи стратегияҳои байналмилалӣ дар сатҳи донишгоҳҳо мавриди таҳлили амиқи таърихӣ қарор гирифтааст. Саҳеҳии натиҷаҳо тавассути таъя ба маълумоти оморӣ расмӣ, санадҳои бойгонӣ ва мусоҳибаҳо бо кормандони шӯъбаҳои робитаҳои байналмилалӣ таъмин шуда, ҳамаи хулосаҳо аз маводҳои таҳлилшуда бармеоянд ва бо далелҳои воқеӣ пуштибонӣ карда мешаванд.

5. Аҳамияти илмӣ, амалӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои диссертатсия

Таҳқиқоти мазкур аз нуқтаи назари илмӣ ва амалӣ аҳамияти бузург дорад. Аз ҷиҳати илмӣ, натиҷаҳои он ба рушди таърихнигорӣ маорифӣ тоҷик ва ҳамгироии он ба фазаи ҷаҳонӣ таҳсилот саҳми арзанда гузошта, заминаи назариявӣ омӯзиши ин мавзӯро ғанӣ мегардонад. Маводи рисола барои таълифи китобҳои дарсӣ, дастурҳои таълимӣ ва гузаронидани курсҳои махсус оид ба таърихи маориф ва муносибатҳои байналмилалӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ мавриди истифода қарор гирифта метавонад. Аз ҷиҳати амалӣ, тавсияҳои пешниҳоднамудаи муаллиф барои таҳияи стратегияҳои рушди робитаҳои байналмилалӣ дар донишгоҳҳо, тақмили заминаи ҳуқуқӣ ташкилӣ ва баланд бардоштани самаранокии иштирок дар барномаҳои грантӣ аҳамияти назаррас доранд. Аз ҷиҳати иҷтимоӣ, натиҷаҳои кор барои густариши ҳамкорӣҳои илмӣ-фарҳангӣ, ташаккули

муҳити мусоиди байналмилалӣ дар донишгоҳҳо ва баланд бардоштани рақобатпазирии мутахассисони тоҷик дар бозори байналмилалии меҳнат аҳаммияти калон доранд.

6. Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ, дурустӣ ва асоснокии натиҷаҳои таҳқиқ. Эътимоднокии натиҷаҳои илмӣ диссертатсия тавассути ҷалби доираи васеи сарчашмаҳои муътабар (зиёда аз 152 номгӯй), риояи принципҳои асосии методологии илмӣ таърих (таърихият, объективӣ, системавӣ), инчунин истифодаи маҷмӯи усулҳои таҳқиқотии муосир таъмин карда шудааст. Дурустии натиҷаҳо бо таъҷаб ба маълумоти омории расмӣ, санадҳои бойгонии Вазорати маориф ва ҳуҷҷатҳои ҷорӣ донишгоҳҳои Хучанд тасдиқ карда мешавад. Ҳамаи хулосаҳои муаллиф аз маводҳои таҳлилшуда бармеоянд ва бо далелҳои воқеӣ пуштибонӣ карда мешаванд. Махсусан, қобили қайд аст, ки муаллиф бори аввал дар ин таҳқиқот маҷмӯи васеи маълумоти оморию дар бораи шумораи созишномаҳои байналмилалӣ, теъдоди донишҷӯёни хориҷӣ, шумораи устодони ширкаткунанда дар барномаҳои тақмили ихтисос ва ҳаҷми маблағгузориҳои лоиҳаҳои грантӣ дар тӯли 30 сол (1991-2021) ҷамъбаст ва таҳлил намудааст, ки ин эътимоднокии баланди илмӣ таҳқиқотро нишон медиҳад.

7. Саҳми шахсии доктарабон дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқ. Саҳми шахсии муаллиф дар таҳия ва асосноккунии мавзӯ, таҳияи нақшаи кор, ҷамъоварӣ, тасниф ва таҳлили маводи сарчашмавӣ, арзёбии илмӣ сарчашмаҳо ва адабиёт, инчунин дар таҳияи хулосаҳои асосӣ таҳқиқот зоҳир мегардад. Ҳамаи натиҷаҳои бадастомада дар рисола, аз ҷумла таҳлили динамикаи рушди робитаҳои байналмилалӣ, даврабандии марҳилаҳои асосӣ он, муқоисаи иштироки донишгоҳҳои гуногун дар барномаҳои байналмилалӣ ва ошкор сохтани нақши сохторҳои маъмурӣ дар ин раванд, ба таври мустақил аз ҷониби доктарабон иҷро гардидаанд. Муаллиф инчунин дар тайёр кардани 7 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА, саҳми бевосита доштааст.

8. Нашри натиҷаҳои таҳқиқ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи илмӣ. Аз рӯйи мавзӯи диссертатсия муаллиф 7 мақолаи илмӣ нашр кардааст, ки аз онҳо 3 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таърифи расидаанд. Мақолаҳои нашршуда натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсиониро, аз ҷумла таҳлили таърихи ташаккули мактабҳои олии Хуҷанд, нақши шуъбаҳои робитаҳои байналмилалӣ, иштирок дар барномаҳои TEMPUS ва ERASMUS+, инчунин ҳамкориҳои илмӣ ва таълимиро пурра инъикос менамоянд. Мавзӯи интишорот бо мазмуни диссертатсия ҳамоханг буда, ҳар як мақола ба ҳалли яке аз вазифаҳои муайяншудаи таҳқиқот мусоидат намудааст. Натиҷаҳои таҳқиқот инчунин дар конференсияҳои илмӣ ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ мавриди муҳокима ва тасвиб қарор гирифтаанд.

9. Арзёбии мазмуни диссертатсия ва дараҷаи ба итмом расидани он. Сохтор ва ҳаҷми диссертатсия. Диссертатсия аз муқаддима, се боб (шаш зербоб), хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат буда, 241 саҳифаи матни компютериро ташкил медиҳад. Сохтори қисм аз ҷиҳати мантиқӣ дуруст тартиб дода шуда, ҳар як боб ба ҳалли вазифаҳои муайяни таҳқиқот рағбат карда шудааст.

Муқаддима ба таври илмӣ асоснок гардида, дар он мубрамияти мавзӯ, дараҷаи таҳқиқи он, объект ва предмети тадқиқот, мақсаду вазифаҳо, хронология ва ҷуғрофияи таҳқиқот, асосҳои методологӣ, нағзҳои илмӣ, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда ва аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ ба таври мушаххас муайян карда шудаанд. Дар ин қисм инчунин робитаи таҳқиқот бо барномаҳои илмӣ, тасвиби натиҷаҳо ва саҳми шахсии доғалоб ба таври возеҳ инъикос ёфтааст.

Боби якум («Фаъолияти байналмилалӣ мактабҳои олии шаҳри Хуҷанд: ташаккули таърихи мактабҳои олии Хуҷанд ва нақши сохторҳои маъмури дар вусъати робитаҳои байналмилалӣ бахшида шудааст. Дар зербоби 1.1. муаллиф таърихи ташаккул ва рушди Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи

академик Бобочон Ғафуров, Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон, Филиали ҳучандии Донишгоҳи технологии Тоҷикистон ва дигар муассисаҳоро таҳлил кардааст. Зербоби 1.2. ба нақш ва мақоми сохторҳои маъмуриву идорӣ, хусусан шӯъбаҳои робитаҳои байналмилалӣ, дар ташаккул ва тавсеаи робитаҳои байналмилалӣ бахшида шудааст. Муаллиф фаъолияти шӯъбаҳои робитаҳои байналмилалӣ Донишгоҳи давлатии Хучанд ва Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистонро ба таври муфассал таҳлил намудааст.

Боби дуюм («Нақши ҳамкориҳои байналмилалӣ дар рушди кадрӣ ва илмӣ-таҳқиқотии муассисаҳои таҳсилоти олии шаҳри Хучанд») аз ду зербоб иборат буда, ба таҳлили ҳамкориҳо дар самти бозомӯзӣ ва оmodасозии мутахассисони баландихтисос (зербоби 2.1) ва рушди робитаҳои байналмилалӣ дар соҳаи илм (зербоби 2.2) бахшида шудааст. Муаллиф барномаҳои тақмили ихтисоси DAAD, Fulbright, JFDP, TOEFL, иштироки олимони тоҷик дар конфронсҳои байналмилалӣ, интишори мақолаҳо дар маҷаллаҳои хориҷӣ ва таъсиси шуроҳои диссертатсиониро мавриди таҳлили амиқ қарор додааст.

Боби сеюм («Ширкат ва саҳми мактабҳои олии шаҳри Хучанд дар барномаву лоиҳаҳои байналмилалӣ ва рушди фаъолияти таълимӣ-маърифатии эҷодӣ») аз ду зербоб иборат буда, ба раванди ширкат дар барномаву лоиҳаҳои байналмилалӣ (зербоби 3.1) ва тамоюли рушди алоқаҳои байналмилалӣ дар самти эҷодӣ-маърифатӣ (зербоби 3.2) бахшида шудааст. Дар ин боб муаллиф иштироки донишгоҳҳои Хучандро дар лоиҳаҳои TEMPUS, Erasmus+, GIZ, INOCAST, инчунин иштироки донишҷӯёну устодонро дар озмунҳо, фестивалҳо, форумҳо ва мусобиқаҳои байналмилалӣ (ENACTUS/SIFE, KBH, мусобиқаҳои варзишӣ) таҳлил намудааст.

Хулосаи диссертатсия дастовардҳои асосии таҳқиқотро ҷамъбаст намуда, ба ҳадаф ва вазифаҳои муқарраршуда ҷавоб меғӯяд. Дар он хулосаҳои муаллиф дар бораи нақши робитаҳои байналмилалӣ дар рушди таҳсилоти оӣ, таъсири он ба сифати таълим ва оmodасозии кадрҳо, инчунин

дар бораи дурнамои рушди ин робитаҳо ба таври мухтасар ва дақиқ инъикос ёфтаанд. Хулоса инчунин дорои тавсияҳои амалӣ мебошад, ки барои такмили сиёсати давлатӣ дар ин самт муҳим арзёбӣ мешаванд.

Ҳаҷми диссертатсия (241 саҳифа) ба талаботи муқарраршуда мувофиқат мекунад ва аз ҷиҳати ҳаҷм ва сохтор пурра ба итмом расида ҳисоб меёбад.

10. Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Диссертатсия аз рӯйи сохтор, ҳаҷм, тартиби пешниҳоди мавод ва риояи талаботи расмиву методологӣ ба меъёрҳои муқаррарнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рисолаҳои номзадӣ пурра мувофиқат мекунад. Қор дар заминаи сарчашмаҳои муътабар, усулҳои муосири илмӣ ва таҳлили амиқи таърихӣ таҳия шуда, хулосаву натиҷаҳои он асосноку эътимодноқ мебошанд. Мавзӯ ба ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) мувофиқ буда, мазмунӣ автореферат ва интишороти муаллиф мундариҷаи асосии диссертатсияро пурра инъикос менамоянд. Ҳамин тариқ, рисола ба талаботи бандҳои 31, 33, 34, 35 ва 37 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 (бо тағйиру иловаҳои минбаъда) тасдиқ гардидааст, пурра ҷавоб меғӯяд.

11. Мутобиқати таҳассуси илмӣ довталаб ба дараҷаи илмӣ. Таҳассуси илмӣ довталаб: «Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик)» ба ихтисоси илмӣ дархостшаванда – 6.1.1 пурра мувофиқат мекунад. Диссертатсия дар доираи самтҳои асосии ин ихтисос, аз қабili таърихи маориф, ташаккул ва рушди муассисаҳои таҳсилоти олии ҳамкорихи байналмилалӣ анҷом дода шудааст. Мавод ва хулосаҳои диссертатсия барои рушди таърихнигории ватанӣ саҳми арзанда гузошта, муаллиф дар ин самт салоҳияти баланди илмӣ худро нишон додааст.

12. Эродҳо ва ҳолатҳои баҳсталаб донр ба диссертатсия. Новобаста аз баҳои баланди умумии диссертатсия, дар он баъзе камбудихо ва ҳолатҳои

бахсталаб ба назар мерасанд. Ин норасоихо хусусияти чузъй дошта, ба арзиши умумии илмий кор таъсири ҷиддӣ намерасонанд:

1. Дар диссертатсия ба омилҳои сиёсати хориҷии кишвар, тағйироти муносибатҳои байналмилалӣ ва таъсири он ба самт ва шиддати ҳамкорихои донишгоҳҳои Хучанд ба таври зарурӣ диққат дода нашудааст.
2. Таҳқиқот асосан ба сарчашмаҳои дохилӣ ва бойгонии ҷории донишгоҳҳо таъя дорад. Маводи бойгонии муассисаҳои хориҷӣ – донишгоҳҳои шарик, созмонҳои байналмилалӣ ва сафоратхонаҳо, ба таври кофӣ ҷалб нашудааст. Ҷалби чунин мавод метавонист назари шарикони хориҷиро ба робитаҳо равшантар созад.
3. Дар диссертатсия фаъолияти донишгоҳҳои Хучанд бештар дар муқоиса бо худ дар тӯли давраҳо таҳлил шудааст. Таҳлили муқоисавӣ бо донишгоҳҳои дигар шаҳрҳои Тоҷикистон – Душанбе, Бохтар, Кӯлоб дар самти рушди робитаҳои байналмилалӣ хеле заиф сурат гирифтааст, ки метавонист ҷойгоҳи Хучандро ҳамчун маркази фаъоли байналмилалӣ равшантар нишон диҳад.
4. Дар баъзе ҷойҳо, махсусан дар боби дуюм ва сеюм, муаллиф матолиби худро бо такрор баён кардааст, ки метавонист бо таҳрири дақиқтар ва мухтасар намудани онҳо пешгирӣ шавад.
5. Дар боби сеюм муаллиф ҳаҷми маблағҳои ҷалбшударо зикр мекунад (масалан, €856,079 дар доираи лоиҳаи ERASMUS+ EXTEND), аммо самаранокии иқтисодии ин маблағгузорӣ – чӣ тавре ки он ба рушди инфрасохтор, баланд шудани сифати таълим ва афзоиши шумораи хатмкунандагон таъсир кардааст, ба таври қаноатбахш таҳлил нашудааст.

Эродҳо ва камбудии зикргардида, сарфи назар аз аҳамияти методӣ ва чузъии онҳо, ба арзиши умумии илмӣ ва амалии диссертатсия таъсири ҷиддӣ намерасонанд. Норасоихои мавҷуда хусусияти ислоҳпазир дошта,

моҳияти натиҷаҳои асосии таҳқиқот ва аҳамияти назариявӣ амалии онро зери шубҳа намегузоранд.

13. Хулосаи умумӣ онд ба диссертатсия. Хулоса, диссертатсияи Азизӣ Назирҷон Эргашзода дар мавзуи «Вазъи робитаҳои байналмилалии муассисаҳои таҳсилоти олии касбии шаҳри Хучанд дар солҳои 1991-2021» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) дар сатҳи баланди илмӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмун ба талаботи мавҷуда мутобиқ мебошад.

Муаллиф тавонистааст ҳадаф ва вазифаҳои дар наздаш гузоштаро комилан амалӣ гардонад. Таҳқиқот бо истифода аз доираи васеи сарчашмаҳои бойгонӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва маводи оморӣ гузаронида шуда, хулосаву тавсияҳои он асоснок ва эътимоднок мебошанд. Натиҷаҳои таҳқиқот ба рушди таърихшиносии ватанӣ саҳми арзанда гузошта, барои такмили сиёсати давлатӣ дар самти рушди робитаҳои байналмилалии муассисаҳои таҳсилоти олии аҳамияти назариявӣ ва амалӣ доранд.

Диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра мувофиқат буда, муаллифи он – Азизӣ Назирҷон Эргашзода ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои таърих аз рӯйи ихтисоси 6.1.1. Таърихи ватанӣ (таърихи халқи тоҷик) сазовор мебошад.

Тақризи муассисаи пешбар – Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон дар асоси муқаррароти бандҳои 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, № 267 тасдиқ гардидааст, таҳия ва пешниҳод шудааст.

Тақриз аз ҷониби доктори илмҳои таърих, профессори кафедраи таърихи умумӣ ва ватании Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон С.Р. Мухидинов омода гардидааст.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи таърихи умумӣ ва ватании Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи № 2 аз «25» сентябри соли 2026).

Дар чаласаи кафедра иштирок доштанд: 20 нафар.
Натиҷаи овоздихӣ: тарафдор – 20 нафар, зид – нест, бетараф – нест.

Раиси чаласа:

Мудири кафедраи таърихи умумӣ
ва ватании Донишгоҳи славянии
Россия ва Тоҷикистон, номзоди

илмҳои таърих, дотсент

Ортиқов Абдурафик
Абдурахмонович

Ташхисгар:

Доктори илмҳои таърих,
профессор

Муҳидинов Саидали
Раҷабович

Котиби чаласа:

Маҳкамова Саёҳат
Ғаниевна

Имзои С.Р. Муҳидинов, А.А. Ортиқов ро
тасдиқ менамоям:

Сардори раёсати кадрҳои Донишгоҳи славянии

Россия ва Тоҷикистон

Боровицкая Л.А.

« 23 » 09 соли 2026

Суроғай муассисаи пешбар:

734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

шаҳри Душанбе, кӯчаи М. Турсунзода, 30

Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон

Тел./Ғах.: (+992) 37 221-35-50; (+992) 37 221-35-50

E-mail: info@rtsu.tj; p.rektora@mail.ru

Сомонаи расмӣ: www.rtsu.tj